

Medycyna narracyjna w Szwecji Małgorzata Luber-Szumniak

Bernhardsson K., Litterära besvär: skildringar av sjukdom i samtida svensk prosa, Ellerströms, Lund 2010.

Brattström V., Exclusion/inclusion in health care meetings (instalacja w ramach multidyscyplinarnego projektu badawczego, prezentowana na konferencji PARSE "On Exclusion", Göteborg, 15-17.11.2017).

Brattström V., Playing the 'Magic If': A theatre director's perspective on intervening, w: J. Woodilla, U.J. Sköldberg, A.B. Antal (red.), Artistic Interventions in Organizations: Research, Theory and Practice, Routledge, London 2015, s. 162-184.

Charon R., At the Membranes of Care: Stories in Narrative Medicine, "Academic medicine: journal of the Association of American Medical Colleges" 2012, nr 87(3), s. 342-347.

<https://doi.org/10.1097/ACM.0b013e3182446fbb>

Charon R., Narrative Medicine: Honoring the Stories of Illness, Oxford University Press, New York 2006.

Charon R. i in., The Principles and Practice of Narrative Medicine, Oxford University Press, New York 2017. <https://doi.org/10.1093/med/9780199360192.001.0001>

Crafoord C., Människan är en berättelse: tankar om samtalskonst, Natur & Kultur Akademisk, Stockholm 1994.

Groopman J., How Doctors Think, Boston-New York 2007.

Krisberg K., Narrative Medicine: Every Patient Has a Story, AAM CNews, March 28, 2017;
<https://news.aamc.org/medical-education/article/narrative-medicine-everypatient-has-story/>
[dostęp: 14.10.2019].

Launer J., Narrative-Based Practice in Health and Social Care: Conversations Inviting Change, Routledge, London-New York 2018. <https://doi.org/10.4324/9781315231129>

Mattingly Ch., Healing Dramas and Clinical Plots: The Narrative Structure of Experience, Cambridge University Press, Cambridge 1998. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139167017>

Mattingly Ch., The narrative nature of clinical reasoning, "American Journal of Occupational Therapy" 1991, 45(11), s. 998-1005. <https://doi.org/10.5014/ajot.45.11.998>

Mattingly Ch., Fleming M.H., Clinical Reasoning: Forms of Inquiry in a Therapeutic Practice, F.A. Davis Company, Philadelphia, Pennsylvania 1994.

Mehl-Madrona L., Narrative Medicine: The Use of History and Story in the Healing Process, Bear & Company, Rochester, Vermont 2007.

Sanders L., Every Patient Tells a Story: Medical Mysteries and the Art of Diagnosis, Harmony, New York 2009.

Sigurdson O., Sjukdomens kropp: Narrativitet, kroppsighet och relationalitet i medicinsk praktik och omvårdnad, "Kritisk Forum för Praktisk Teologi" 2011, nr 123, s. 6-22.

Svenaeus F., Narrativ medicin: berättelsen om patienten och hennes sjukdom, "Läkartidningen" 2000, Vol. 97, nr 34, s. 3629-3632.

Tranströmer T., Wiersze i proza 1954-2004, przetł. L. Neuger, Wydawnictwo a5, Kraków 2012.

Źródła internetowe

<http://wardround.net/>

<http://narrativmedicin.se/konferens-stockholm-24-nov/narrative-medicine-can-develop-health-care/>

<http://narrativmedicin.se/>

<https://www.sol.lu.se/en/person/AndersPalm/>

<https://www.sol.lu.se/en/person/KatarinaBernhardsson/>

„Opowiedz mi...”. Narracja w doświadczeniach ciąży, porodu i straty dziecka

Barbara Baranowska, Antonina Doroszewska, Urszula Tataj-Puzyna

Barton-Smoczyńska I., O dziecku, które odwróciło się na pięcie, Wydawnictwo Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2015.

Charon R., Narrative Medicine: Honoring the Stories of Illness, Oxford University Press, New York 2006.

Charon R. i in., The Principles and Practice of Narrative Medicine, Oxford University Press, New York 2017. <https://doi.org/10.1093/med/9780199360192.001.0001>

Chołuj I., Siła rodzenia tkwi w kobiecie, a w położnej siła umiejętności pomagania rodzącej, w: E. Janiuk, E. Lichtenberg-Kokoszka (red.), Domowe narodziny. Fanaberia szaleńców czy powrót do normalności?, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2010.

Chołuj I., Urodzić razem i naturalnie. Informator i poradnik porodowy dla rodziców i położnych, Źródła Życia, Mszczonów 2008.

Cozza G., Przerwane oczekiwanie. Poradnik dla kobiet po poronieniu, przetł. A. Paleta, B. Sosnowska, Wydawnictwo Mamania, Warszawa 2013.

Davis-Floyd R., Davis E., Intuition as authoritative knowledge in midwifery and home birth, "Medical Anthropology Quarterly" 1996, 10(2), s. 237-269. <https://doi.org/10.1525/maq.1996.10.2.02a00080>

Dąbrowska J., Matka młodej matki, Wydawnictwo Mamania, Warszawa 2016.

Diamant A., Czerwony namiot, przetł. K. Kaliska, Wydawnictwo Rebis, Poznań 2017.

Dzwonkowska-Godula K., Opowieści porodowe - historie o szczególnym kobiecym doświadczeniu i podmiotowości kobiet; <http://wladzasadzenia.pl/2016/9/opowiesci-porodowe-historie-o-szczegolnym-kobiecym-doswiadczeniu-i-podmiotowosci-kobiet.pdf> [dostęp 15.12.2018].

Fry J., A descriptive phenomenological study of independent midwives' utilisation of intuition as an authoritative form of knowledge in practice, Bournemouth University, Bournemouth 2016.

Gaskin I.M., Duchowe położnictwo. Intymność narodzin, przetł. J. Janisiewicz, Wydawnictwo Virgo, Warszawa 2009.

Gaskin I.M., Spiritual Midwifery, Book Publishing Company, Summertown 2002.

Gould J., Storytelling in midwifery: Is it time to value our oral tradition?, "British Journal of Midwifery" 2017, 25(1), s. 41-45. <https://doi.org/10.12968/bjom.2017.25.1.41>

Hoch S., Wspomnienia i refleksje pielęgniarki, położnej, nauczycielki zawodu, w: J. Bień (red.), Od Szkoły babienia po Uniwersytet. Dzieje kształcenia położnych w Warszawie 1802-2012, Wydawnictwo Medyczne Borgis, Warszawa 2012.

Hunter L.P., A hermeneutic phenomenological analysis of midwives' ways of knowing during childbirth, "Midwifery" 2008, 24(4), s. 405-415. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2007.06.001>

Hunter L.P., Hunter L.A., Storytelling as an educational strategy for midwifery students, "Journal of Midwifery & Women's Health" 2006, 51(4), s. 273-278. <https://doi.org/10.1016/j.jmwh.2005.12.004>

Janiuk E., Lichtenberg-Kokoszka E. (red.), Domowe narodziny. Fanaberia szaleńców czy powrót do normalności?, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2010.

Kleszcz-Szczyrba R., Witraże w ciemności, czyli o przedwczesnej śmierci dziecka, Wydawnictwo Księgarnia św. Jacka, Katowice 2014.

Krawczyńska-Zaucha T., Filozoficzne źródła coachingu: metoda majeutyczna Sokratesa, "Coaching Review" 2017, 1(9), s. 42-55. <https://doi.org/10.7206/cr.2081-7029.47>

Lichtenberg-Kokoszka E., Ciąża zagadnieniem biomedycznym i psychopedagogicznym, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2008.

Leszczyńska S., Raport położnej z Oświęcimia, "Przegląd Lekarski" 1965, 21(2), s. 104-106.

Morch D.T., Winter's child, University of Nebraska Press, Lincoln 1987.

Nasiłowska A., Domino-traktat o narodzinach, Wydawnictwo Open, Warszawa 1995.

Nasiłowska A., Księga początku, Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2002.

Saxbe D., Birth of a new perspective? A call for biopsychosocial research on childbirth, "Current Directions in Psychological Science" 2017, 26(1), s. 81-87.

<https://doi.org/10.1177/0963721416677096>

Szwed S., Mundra, Wydawnictwo Czarne, Warszawa 2014.

Szymarek M. (red.), Opowieści o karmieniu piersią. Przełamując bariery, Wydawnictwo Mamania, Warszawa 2014.

Świrszczyńska A., Poezja, PIW, Warszawa 1997, s. 179.

Taboł S., Uwagi o myśl pedagogicznej Sokratesa, "Kultura i Wychowanie" 2012, 4(2), s. 49-62.

Wojaczek M., Aniołkowe mamy. Historie kobiet, które poroniły. Porady ekspertów, Wydawnictwo M, Warszawa 2009.

Worth J., Zawołajcie położną, przeł. M. Kisiel-Małecka, Wydawnictwo Literackie, Warszawa 2014.

Zurzycka P., Radzik T., Medycyna narracyjna - zarys problematyki, "Problemy Pielęgniarstwa" 2015, nr 23(3), s. 428-432. <https://doi.org/10.5603/PP.2015.0070>

Źródła internetowe

http://www.vivatporod.pl/pl,strona_glowna

Naturalnie po cesarce – grupa wsparcia,
<https://www.facebook.com/groups/597718530295741/#lepszyporód>, wpis anonimowy

„Okaleczona kobiecość”. Z pamiętników kobiet z niepełnosprawnościami

Halina Kulik, Józefa Dąbek

Bartuszek A., BeStia ujarzMiona. Moja walka z chorobą, Wydawnictwo Trio, Warszawa 2010.

Bollag F., Wyszłam z krainy ciszy. Historia głuchoniemej dziewczyny, która odzyskała słuch, przeł. M. Dutkiewicz, Wydawnictwo Klub dla Ciebie, Warszawa 2007.

Campling J., Better Lives for Disabled Women, Great Britain by Virago, London 1979.

Campling J., Images of Ourselves: Women with Disabilities Talking, Routledge and Kegan Paul, London 1981.

Chodkowska M., Kobieta niepełnosprawna. Socjopedagogiczne problemy postaw, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1993.

Cierpieniem pisane. Pamiętniki kobiet niepełnosprawnych, oprac. A. Wieczorek, Wydawnictwo Polskie Forum Chrześcijańsko-Demokratyczne. Rada do Spraw Rodziny Stowarzyszenia PAX, Olsztyn 1991.

Fine M., Asch A., Women with Disabilities: Essays in Psychology, Culture, and Politics, Temple University Press, Philadelphia 1988.

Frey J., W ciemności, przeł. E. Knichnicka, Wydawnictwo Ossolineum, Warszawa 2004.

Grandin T., Scariano M., Byłem dzieckiem autystycznym, przeł. E. Zachara, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995.

Jakubowska H., Socjologia ciała, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 2009.

Jaworska M., Syndrom czerwonej hulajnogi, Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 2013.

Kawczyńska-Butrym Z., Wyzwania rodziny: zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość, Wydawnictwo Pakmed, Lublin 2008.

Keller H., Historia mojego życia, przeł. J. Sujkowska, Wydawnictwo Czytelnik, Warszawa 1978.

Kuszyńska M., Przybyszewska K., Drugie życie, Wydawnictwo Edipresse Polska S.A., Warszawa 2015.

Londsale S., Women and Disability: The Experience of Physical Disability among Women, Macmillan, London–Basingstoke 1990.

Marszałek L., Niepełnosprawność, kobiecość, rodzina, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2006.

Moje Kilimandżaro. Losy niepełnosprawnych – wspomnienia, Wydawnictwo Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Filantrop, Poznań 2008.

Mujica B., Frida, przeł. B. Kopeć-Umiastowska, Wydawnictwo Marginesy, Warszawa 2015.

Pasterny H., Moje podróże w ciemno, Wydawnictwo Credo, Katowice 2015.

- Pasterny H., Tandem w szkocką kratkę, Wydawnictwo Credo, Katowice 2010.
- Picoult J., Krucha jak lód, przeł. M. Juszkiejewicz, Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 2010.
- Rosicka-Jaczyńska K., Ołówek, Wydawnictwo Poligraf, Łódź 2011.
- Wach M., Każdy ma swoje Kilimandżaro, Wydawnictwo Znak, Kraków 2008.
- Wojciechowski F., Niepełnosprawność, rodzina, dorastanie, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2007.
- Zurzycka P., Radzik T., Medycyna narracyjna – zarys problematyki, „Problemy Pielęgniarstwa” 2015, 23(3), s. 428–432. <https://doi.org/10.5603/PP.2015.0070>
- Zychla K., Dziewczynka tańcząca z wiatrem, Wydawnictwo Credo, Katowice 2007.

Medycyna narracyjna z perspektywy lingwistyki i poetyki kognitywnej

Marta Chojnacka-Kuraś

Badania narracyjne w psychologii, red. M. Straś-Romanowska, B. Bartosz, M. Żurko, Wydawnictwo Eneteia, Warszawa 2010.

Charon R., Narrative Medicine: Honoring the Stories of Illness, Oxford University Press, New York 2006.

Charon R., Wyer P., Narrative evidence based medicine, "The Lancet" 2000, Vol. 371, s. 296-297; [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(08\)60156-7/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(08)60156-7/fulltext) [dostęp 14.10.2019]. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(08\)60156-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(08)60156-7)

Charon R., i in., The Principles and Practice of Narrative Medicine, Oxford University Press, New York 2017. <https://doi.org/10.1093/med/9780199360192.001.0001>

Fauconnier G., Turner M., The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities, Basic Books, New York 2002.

Filar D., Narracyjne aspekty językowego świata. Interpretacja marzenia we współczesnej polszczyźnie, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2013.

Fillmore Ch., Frames and the semantics of understanding, "Querendi di Semantica" 1985, Vol. VI, 2, s. 222-255.

Holloway M., When Medicine Meets Literature, 2005; <https://www.scientificamerican.com/article/when-medicine-meets-liter/> [dostęp 15.10.2019]. <https://doi.org/10.1038/scientificamerican0505-38>

Iskrová D., Fazy i zasady analizy narratywnej, "Warszawskie Studia Pastoralne" 2013, 18, s. 167-183.

Jarosz M., Kawczyńska-Butrym Z., Włoszczak-Szubzda A., Modele komunikacyjne relacji lekarz-pacjent-rodzina, "Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu" 2012, t. 18, nr 3, s. 212-218.

Karkowski T.A., Karkowska D., Skoczylas P., Medycyna personalizowana a medycyna narracyjna, w: A. Jackiewicz, G. Piotrowski, Ł. Sułkowski (red.), Ekonomiczne, medyczne i prawne aspekty zdrowia publicznego, seria "Przedsiębiorczość i Zarządzanie", t. XVII, z. 12, cz. III, Wydawnictwo Społecznej Akademii Nauk, Łódź 2016, s. 85-96.

Kobieta, literatura, medycyna, red. A. Galant, A. Zawiszewska, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2016.

Korwin-Piotrowska D., Powiedzieć świat. Kognitywna analiza tekstów literackich na przykładach, Universitas, Kraków 2006.

Lakoff G., Women, Fire and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind?, University of Chicago Press, Chicago 1987. <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226471013.001.0001>

Lakoff G., Johnson M., Metafory w naszym życiu, przeł. T.P. Krzeszowski, Wydawnictwo Aletheia, Warszawa 2010.

Langacker R., Gramatyka kognitywna. Wprowadzenie, przeł. E. Tabakowska i in., Universitas, Kraków 2009.

Literatura piękna i medycyna, red. M. Ganczar, P. Wilczek, Tyniec Wydawnictwo Benedyktyńów, Kraków 2015.

Masłowski J., Polskie słownictwo lekarskie, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1977.

Między literaturą a medycyną. Literackie i pozaliterackie działania środowisk medycznych a problemy egzystencjalne człowieka w XIX i XX wieku, red. E. Łoch, G. Wallner, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2005.

Morris D., Narrative Medicines: Challenges and Resistance, "The Permanente Journal" 2008, Vol. 12, nr 1, s. 88-96. <https://doi.org/10.7812/TPP/07-088>

Narracja jako sposób rozumienia świata, red. J. Trzebiński, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002.

Narracyjność języka i kultury. Literatura i media, red. D. Filar, D. Piekarczyk, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2013.

Narracyjność języka i kultury, red. D. Filar, D. Piekarczyk, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2014.

Nowaczyk Małgorzata, Nasze życie jest opowieścią. Czym jest medycyna narracyjna?, "Medycyna Praktyczna" 2014, 10, s. 125-128 [artykuł dostępny na stronie: www.mp.pl/wena].

Okupnik M., W niewoli ciała. Doświadczenie utraty zdrowia i jego reprezentacje, Universitas, Kraków 2018.

Psychologia narracyjna. Tożsamość, dialogowość, pogranicza, red. E. Dryll, A. Cierpka, Wydawnictwo Eneteia, Warszawa 2011.

Reisfield G., Wilson G., Use of Metaphor in the Discourse on Cancer, "Journal of Clinical Oncology" 2004, 22(19), s. 4024-4027. <https://doi.org/10.1200/JCO.2004.03.136>

Sands D., Listen to Your Patient; He's Telling You the Diagnosis!;
<https://thedoctorweighsin.com/listen-to-your-patient-hes-telling-you-the-diagnosis/> [dostęp 14.10.2019].

Skrzypek M., Biotechnologiczna orientacja współczesnej medycyny a sposoby doświadczania choroby i relacje lekarz-pacjent, "European Journal of Medical Technologies" 2015, 1(6), s. 24-32.

Skrzypek M., Medycyna narracyjna jako model zhumanizowanej medycyny w ujęciu socjomedycznym, w: idem (red.), *Socjologia medycyny w multidyscyplinarnych badaniach humanizujących biomedycynę*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013, s. 63-83.

Stockwell P., Poetyka kognitywna. Wprowadzenie, przeł. A. Skucińska, red. E. Tabakowska, Universitas, Kraków 2006.

Szczeklik A., *Katharsis. O uzdrawicielskiej mocy natury i sztuki*, Wydawnictwo Znak, Kraków 2009.

Szczeklik A., *Kore. O chorych, chorobach i poszukiwaniu duszy medycyny*, Wydawnictwo Znak, Kraków 2007.

Tabakowska E., Gramatyka i obrazowanie. Wprowadzenie do językoznawstwa kognitywnego, PAN, Kraków 1995.

Tabakowska E., Językoznawstwo kognitywne a poetyka przekładu, przeł. A. Pokojska, Universitas, Kraków 2001.

Wawrzyński P., Mitomotoryczność opowieści: wykorzystanie analizy narratywnej do badań znaczenia mitów kulturowych (w stosunkach międzynarodowych), "Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne" 2012, 36, s. 157-174.

Wierciński H., Rak. Antropologiczne studium praktyk i narracji, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2015. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323518051>

Zurzycka P., Radzik T., Medycyna narracyjna - zarys problematyki, "Problemy Pielęgniarstwa" 2015, 23(3), s. 428-432. <https://doi.org/10.5603/PP.2015.0070>

Żaden pacjent nie jest wyspą lub czego lekarze mogą nauczyć się w kontaktach z pacjentami   Hanna Serkowska

Antoszewska B., Ku człowiekowi. Doświadczanie relacji z pacjentem w narracjach lekarzy. Wybrane zagadnienia pedagogiki leczniczej, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2018.

Awdish R., W szoku. Moja droga od lekarki do pacjentki. Cała prawda o służbie zdrowia, przeł. R. Śmietana, Wydawnictwo Znak, Kraków 2018.

Barański J., Steciwko A., Relacja lekarz-pacjent. Zrozumienie i współpraca, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013.

Carel H., *Phenomenology of Illness*, Oxford University Press, Oxford 2016.
<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199669653.001.0001>

Charon R., *Narrative Medicine: Honoring the Stories of Illness*, Oxford University Press, New York 2006.

Cioran E., O chorobie w: idem, przeł. I. Kania, Oficyna Literacka, Kraków 1994.

"De Volkskrant"; <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/2017/dieenepatient/> [dostęp 13.10.2019].

Domańska E., Sprawiedliwość epistemiczna w humanistyce zaangażowanej, "Teksty Drugie" 2017, nr 1, s. 41-59. <https://doi.org/10.18318/td.2017.1.3>

Ehrenreich B., *Natural Causes*, Granta, London 2018.

Fricker M., Epistemic Injustice: Power and the Ethics of Knowing, Oxford University Press, Oxford 2007. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198237907.001.0001>

Gadamer H.G., O skrytości zdrowia, przeł. A. Przyłębski, Media Rodzina, Poznań 2011.

Gert B., Culver Ch.M., Clouser D.K., Bioetyka. Ujęcie systematyczne, przeł. M. Chojnacki, słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2009.

Hastrup K., Social anthropology. Towards a pragmatic enlightenment, "Social Anthropology" 2005, 13(2), s. 133-149. <https://doi.org/10.1017/S0964028205001199>

Kalanithi P., Jeszcze jeden oddech, przeł. Ł. Małecki, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2016.

Kay A., Będzie bolało, przeł. K. Dudzik, Insignis, Kraków 2018.

Klekot E., Rozpoznawanie topografii, w: M. Buchowski, A. Bentkowski (red.), Kolokwia antropologiczne. Problemy współczesnej antropologii społecznej, Wydawnictwo Nauka i Innowacje, Poznań 2014, s. 76.

Kristeva J., Venier J., (Bez)sens słabości. Dialog wiary z niewiarą o wykluczeniu, przeł. K. Wierzchosławski, P. Wierzchosławski, W drodze, Poznań 2012.

Łuków P., Granice zgody: autonomia zasad i dobro pacjenta, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2005.

Montaigne M. de, Próby, ks. 3, przeł. T. Żeleński Boy, PIW, Warszawa 1957.

MacIntyre A., Czyja sprawiedliwość? Jaka racjonalność?, przekł. pr. zbior., red. A. Chmielewski, WAIP, Warszawa 2007.

Nycz R., Nowa humanistyka w Polsce: kilka bardzo subiektywnych obserwacji, koniektur, refutacji, "Teksty Drugie" 2017, nr 1, s. 18-40. <https://doi.org/10.18318/td.2017.1.2>

Shepherd R., Niewyjaśnione okoliczności, przeł. U. Gardner, Insignis, Kraków 2018.

Szewczyk K., Bioetyka. 1, Medycyna na granicach życia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.

Szewczyk K., Bioetyka. 2, Pacjent w systemie opieki zdrowotnej, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.

Thorwald J., Pacjenci, przeł. M. Oziembłowski, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1973.

Visser de E., Die ene patiënt. Zorgverleners over de patiënt die hun leven voor altijd veranderde, Ambo Anthos, Amsterdam 2019.

Wasilewski B.W., Engel L. (red.), Balint group training: theory and application, Eneteia IPS Publications, Warszawa 2015.

Metoda uważnego czytania (close reading) w medycynie narracyjnej Aleksandra Szugajew

Charon R., Honoring the Stories of Illness, "Tedx Talk Atlanta" 2011; <https://youtu.be/24kHX2HtU3o> [dostęp 15.10.2019].

Charon R., Narrative Medicine in the international education of physicians, "Presse Med" 2013, 42(1), s. 3-5; <https://doi.org/10.1016/j.lpm.2012.10.015>

Charon R. i in., Principles and Practice of Narrative Medicine, Oxford University Press, New York 2017. <https://doi.org/10.1093/med/9780199360192.001.0001>

DasGupta S., Narrative Medicine, Narrative Humility: Listening to the Streams of Stories, "Creative Nonfiction" Summer 2014; <https://www.creativenonfiction.org/online-reading/narrative-medicine-narrative-humility> [dostęp 13.10.2019].

Goupy F. i in., L'enseignement de la médecine narrative peut être une réponse à l'attente de formation des étudiants à la relation médecin malade?, "La Presse Medicale" 2013, 42(1), s. e1-e8; <https://doi.org/10.1016/j.lpm.2012.09.012>

Hudson Jones A., Literature and medicine: an evolving canon, "The Lancet" 1996, Vol. 348, s. 1360-1362; [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(96\)09219-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(96)09219-7)

Kalanithi P., Before I go, "Stanford Medicine", Spring 2015; <http://stanmed.stanford.edu/2015spring/before-i-go.html> [dostęp: 13.10.2019].

Mullangi S., Practicing Narrative Medicine, "Scientific American" 2014; <https://blogs.scientificamerican.com/guest-blog/practicing-narrative-medicine/?redirect=1> [dostęp: 13.10.2019].

Murphy J.W., Franz B.A., Schlaerth Ch., The Role of Reflection in Narrative Medicine, "Journal of Medical Education and Curricular Development" 2018, Vol. 5, s. 1-5; <https://doi.org/10.1177/2382120518785301>

Narrativemedicine.org, About Narrative Medicine, "Narrative Medicine.Org"; <https://www.narrativemedicine.org/about-narrative-medicine/> [dostęp 13.10.2019].

O'Mahony S., Against Narrative Medicine, "Perspectives in Biology and Medicine" Autumn 2013, Johns Hopkins University Press, Vol. 56, s. 611-619;. <https://doi.org/10.1353/pbm.2013.0032>

Strawson G., Against Narrativity, "Ratio" December 2004, s. 428-452. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9329.2004.00264.x>

Wesley T., Hamer D., Karam G., Implementing a Narrative Medicine Curriculum During the Internship Year: An Internal Medicine Residency Program Experience, "The Permanente Journal/Perm J" 2018;

Wieżel I., Horodeńska M., Domańska-Głonek E., Torres K., Is There a Need for Narrative Medicine in Medical Students' Education? A Literature Review, "Medical Science Educator", September 2017, s. 559-565; <https://doi.org/10.1007/s40670-017-0426-0>

Woods A., The limits of narrative: provocations for the medical humanities, "Medical Humanities" December 2011, 37(2), s. 73-78; <https://doi.org/10.1136/medhum-2011-010045>

Yang N. i in., Does narrative medicine education improve nursing students' empathic abilities and academic achievement? A randomized controlled trial, "Journal of International Medical Research" 2018, Vol. 46(8), s. 3306-3317. <https://doi.org/10.1177/0300060518781476>

„Pamiętam, zdarzyło się to w sobotę rano, około 10”. Fachowe publikacje medyczne oparte na relacjach pacjentów i lekarzy Magdalena Zabielska, Magda Żelazowska-Sobczyk

Barusch A., Refining the Narrative Turn: When does story-telling become research?, referat wygłoszony na konferencji Gerontological Society of America, 16 listopada 2012, San Diego; <http://www.amandabarusch.com> [dostęp 27.05.2018].

Bochenek K., Kortko D., Ludzie czy bogowie. 27 rozmów z najsłynniejszymi polskimi lekarzami, Agora, Warszawa 2015.

Caiman K.C., Literature in the education of the doctor, "Lancet" 1997, nr 9091, s. 1620-1622. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(97\)10050-2](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(97)10050-2)

Charon R., Narrative Medicine: Attention, Representation, Affiliation, "Narrative" 2005, nr 13, s. 261-270. <https://doi.org/10.1353/nar.2005.0017>

Davidoff F., On being a patient, "Annals of Internal Medicine" 1996, nr 124, s. 269-270. <https://doi.org/10.7326/0003-4819-124-2-199601150-00015>

Enoch M.D., Case reports (Letter), "British Journal of Psychiatry" 2005, nr 186, 2, s. 169. <https://doi.org/10.1192/bjp.186.2.169>

Eysenbach G., Medicine 2.0: social networking, collaboration, participation, apomediation, and openness, "Journal of Medical Internet Research" 2008, nr 10, 3; <http://asset.jmir.pub/assets/8eacc4947ad0366ffc293913ea261bf8.pdf> [dostęp 8.10.2018]. <https://doi.org/10.2196/jmir.1030>

Floros G.D., Charatsidou I., Lavrentiadis G., A case of PTSD presenting with psychotic symptomatology: a case report, "Cases Journal" 2008, nr 1, 352, s. 1-5; <http://www.casesjournal.com/content/1/1/352> [dostęp 3.09.2012]. <https://doi.org/10.1186/1757-1626-1-352>

Goban-Klas T., Media. Od oglądania do wyszukiwania, w: idem (red.), Komunikowanie w ochronie zdrowia - interpersonalne, organizacyjne i medialne, ABC Wolters Kluwer, Warszawa 2004, s. 187-194.

Haidet P., Paterniti D., A "Building" a history rather than "taking": a one perspective on information sharing during the medical interview, "Archives of Internal Medicine" 2003, nr 163, 10, s. 1134-1140. <https://doi.org/10.1001/archinte.163.10.1134>

Hatem D., Rider E.A., Sharing stories: Narrative medicine in an evidence-based world, "Patient Education and Counselling" 2004, nr 54, s. 251-253. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2004.07.009>

Hawkins Hunsaker A., Reconstructing Illness: Studies in Pathography, Purdue University Press, West Lafayette 1993.

Hudson J.A., Narrative in medical ethics, "British Medical Journal" 1999, nr 318, s. 253-256. <https://doi.org/10.1136/bmj.318.7178.253>

Hunter K.M., Narrative, literature, and the clinical exercise of practical reason, "The Journal of Medicine and Philosophy" 1996, nr 21, 3, s. 303-320. <https://doi.org/10.1093/jmp/21.3.303>

Jagłowski S.M., Lovenox, "Annals of Internal Medicine" 2009, nr 151, s. 585-586.
<https://doi.org/10.7326/0003-4819-151-8-200910200-00015>

JAMA Instruction for authors 1; <http://jama.jamanetwork.com/public/instructionsForAuthors.aspx#CategoriesofArticles> [dostęp 27.09.2018].

JAMA Instruction for authors 2; <http://archpedi.jamanetwork.com/public/instructionsForAuthors.aspx#SecCategoriesofArticles> [dostęp 27.09.2018].

Karkowski T.A., Karkowska D., Skoczylas P., Medycyna personalizowana a medycyna narracyjna, w: A. Jackiewicz, G. Piotrowski, Ł. Sułkowski (red.), Ekonomiczne, medyczne i prawne aspekty zdrowia publicznego, seria "Przedsiębiorczość i Zarządzanie", t. XVII, z. 12, cz. III, Wydawnictwo Społecznej Akademii Nauk, Łódź 2016, s. 85-96.

Kay A., Będzie bolało. Sekretny dziennik młodego lekarza, przetł. K. Dudzik, Wydawnictwo Insignis, Kraków 2018.

Kearney R., On stories, Routledge, New York 2002. <https://doi.org/10.4324/9780203453483>

Labov W., Waletzky J., Narrative analysis: Oral versions of personal experience, w: J. Helm (red.), Essays on the verbal and visual arts, University of Washington Press, Seattle 1967, s. 12-44.

Mehl-Madrona L., The nature of narrative medicine, "The Permanente Journal" 2007, nr 11, 3, s. 83-87. <https://doi.org/10.7812/TPP/07-052>

Murawska M., The many narrative faces of medical case reports, "Poznań Studies in Contemporary Linguistics" 2012, nr 48, 1, s. 55-75.

Nicholas B., Gillett G., Doctors' stories, patients' stories: a narrative approach to teaching medical ethics, "Journal of Medical Ethics" 1997, nr 23, s. 295-299. <https://doi.org/10.1136/jme.23.5.295>

Nissen T., Wynn R., The clinical case report: a review of its merits and limitations, "BMC Research Notes" 2014, nr 7, 264, s.1-7; <http://www.biomedcentral.com/1756-0500/7/264> [dostęp 1.02.2015].
<https://doi.org/10.1186/1756-0500-7-264>

Pasiński T., Choroba jako opowieść, "Medycyna po Dyplomie" 2008, nr 17, 9, s. 68-71.

Prince G., Narratology. The form and functioning of narrative, Mouton, Berlin 1982.
<https://doi.org/10.1515/9783110838626>

Reis S., Hermoni D., Livingstone P., Borkan J., Integrated narrative and evidence based case report: Case report of paroxysmal atrial fibrillation and anticoagulation, "British Medical Journal" 2002, nr 325, s. 1018-1020. <https://doi.org/10.1136/bmj.325.7371.1018>

Reszka P., Mali bogowie. O znieczulicy polskich lekarzy, Wydawnictwo Czerwone i Czarne, Warszawa 2017.

Salim S., Ganeshram P., Patel A.D., Kumar A.A., Vemuri D., Jeyachandran V., Rajamanickam D., Shantha G.P.S., Unilateral hemothorax in a 46 year old South Indian male due to a giant arteriovenous hemodialysis fistula: a case report, "Cases Journal" 2008, nr 1, 225, s. 1-4;
<http://www.casesjournal.com/content/1/1/225> [dostęp 3.09.2012]. <https://doi.org/10.1186/1757-1626-1-225>

Saxena M., Lost in translation, "Annals of Internal Medicine" 2009, nr 150, s. 419-420.
<https://doi.org/10.7326/0003-4819-150-6-200903170-00013>

Stewart M., Bell Brown J., Weston W., McWilliam C.L., Freeman T.R., Exploring Health, Disease and the Illness Experience, w: J. Bell Brown, T. Thornton, M. Stewart (red.), Challenges and Solutions: Narratives of Patient-centred Care, Radcliffe Publishing, London 2012.

<https://doi.org/10.1201/b20740-4>

Stroh D.A., Just playing doctor, "Annals of Internal Medicine" 2009, nr 150, s. 421-422.

<https://doi.org/10.7326/0003-4819-150-6-200903170-00014>

Turner P., Sheldon F., Coles C., Mountford B., Hillier R., Radway P., Wee B., Listening to and learning from the family carer's story: an innovative approach in interprofessional education, "Journal of Interprofessional Care" 2009, nr 14, 4, s. 387-395. <https://doi.org/10.1080/13561820020003937>

Wilcock P.M., Brown G.C.S., Bateson J., Carver J., Machin S., Using patient stories to inspire quality improvement within the modernisation agency collaborative programmes, "Journal of Clinical Nursing" 2003, nr 12, s. 422-430. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2702.2003.00780.x>

Zabielska M., Żelazowska M., From breathing difficulty to dyspnea: a translation process from the patient's story to the doctor's report in interactive medical case reports, "Communication & Medicine" 2017, nr 14, 1, s. 69-81. <https://doi.org/10.1558/cam.32846>

Zabielska M., Żelazowska M., Narracyjny charakter medycznego opisu przypadku a jego spójność, w: M. Górnicz, M. Kornacka (red.), Spójność tekstu specjalistycznego (2), Wydawnictwo Naukowe Instytutu Komunikacji Specjalistycznej i Interkulturowej Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2015, s. 125-134;

http://www.sn.aksi.uw.edu.pl/documents/7732735/0/SN+34+M_Górnicz+M_Kornacka+Spójność%20tekstu+specjalistycznego+2.pdf [dostęp 16.10.2018].

Zurzycka P., Radzik T., Medycyna narracyjna - zarys problematyki, "Problemy Pielęgniarstwa" 2015, nr 23(3), s. 428-432. <https://doi.org/10.5603/PP.2015.0070>

Teoria grzeczności a konstruowanie spójności w narracjach lekarzy i pacjentów. Studium diagnozy w polskim dyskursie medycznym Anna Kuzio

Barone S.M., Seeking narrative coherence: Doctors' elicitations and patients' narratives in medical encounters, niepublikowana praca doktorska, Victoria University Wellington 2012; <https://core.ac.uk/download/pdf/41337614.pdf> [dostęp 13.10.2019].

Bazzocchi M., Doctor-patient communication in radiology: a great opportunity for future radiology, "La radiologia medica" 2012, 117, s. 339-353. <https://doi.org/10.1007/s11547-012-0800-6>

Beran J., Doctor-patient communication: Part I - Introduction, Karolinum, Prague 1999.

Brown P., Levinson S., Politeness: Some Universals in Language Usage, Cambridge University Press, Cambridge 1987. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511813085>

Byrne P.S., Long B.E.L., Doctors talking to patients: A study of the verbal behaviours of doctors in the consultation, Department of Health and Social Security, London 1976.

Candlin Ch., Candlin S., Health care communication: a problematic site for applied linguistics research, "Annual Review of Applied Linguistics" 2003, 23, s. 134-154.

<https://doi.org/10.1017/S0267190503000230>

Charon R., Narrative Medicine: Attention, Representation, Affiliation, "Narrative" 2005, 13, s. 261-270. <https://doi.org/10.1353/nar.2005.0017>

Charon R., Narrative Medicine: Honoring the Stories of Illness, Oxford University Press, New York 2006.

Charon R., The Principles and Practice of Narrative Medicine, Oxford University Press, New York 2017. <https://doi.org/10.1093/med/9780199360192.001.0001>

Chimombo M., Roseberry R.L., The power of discourse: An introduction to discourse analysis, Lawrence Erlbaum Associates, Mahwah, New Jersey-London 1998.

Coulthard M., Ashby M., A linguistic description of doctor-patient interviews, w: M. Wads worth, D. Robinson (red.), Studies in everyday medical life, Martin Robertson, London 1976.

Creswell J.W., Narrative, pain, and suffering [Review of the book Progress in pain research and management], "New England Journal of Medicine" 2005, 353(15), s. 1637.

<https://doi.org/10.1056/NEJMbkrev38822>

Eelen G., A Critique of Politeness Theories, St. Jerome's Press, Manchester 2001.

Eggly S., Health Communication, Routledge, New York 2002.

Ehrlich S., Trial discourse and judicial decision-making: Constraining, the boundaries of gendered identities, w: T. Van Dijk (red.), Discourse Studies, Sage, London 2007, s. 196.

https://doi.org/10.1057/9780230522435_8

Fairclough N., Language and Power, Longman, London 1989.

Frankel R., Clinical care and conversational contingencies: The role of patients' self-diagnosis in medical encounters, "Text - Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse" 2001, 21(1), s. 83-111. <https://doi.org/10.1515/text.1.21.1-2.83>

Fraser B., Perspectives on politeness, "Journal of Pragmatics" 1990, 14, s. 219-236.

[https://doi.org/10.1016/0378-2166\(90\)90081-N](https://doi.org/10.1016/0378-2166(90)90081-N)

Goffman E., Interaction Ritual: Essays on Face-to-Face Behavior, Garden City, New York 1967.

Graham S.L., Hospital talk: Politeness and hierarchical structures in interdisciplinary discharge rounds, "Journal of Politeness Research. Language, Behaviour, Culture" 2009, Vol. 5, 1, s. 11-31.

<https://doi.org/10.1515/JPLR.2009.002>

Greenhalgh T., Hurwitz B., Ethics and narrative, "British Medical Journal" 1999, 318, s. 48-50.

<https://doi.org/10.1136/bmj.318.7175.48>

Gunnarsson B.-L., Linell P., Nordberg B. (red.), The Construction of Professional Discourse, London 1997, s. 173-200.

Heritage J., Conversation analysis and institutional talk, w: D. Silverman (red.), Qualitative Research: Theory, Method and Practice, Sage, London 1977, s. 161-182.

Hydén L.-Ch., Brockmeier J., Health, Illness, and Culture: Broken Narratives, Routledge, London 2008. <https://doi.org/10.4324/9780203894309>

Lakoff R.T., The logic of politeness; or, minding your p's and q's, Chicago Linguistic Society, Chicago 1973.

Leech G., Principles of Pragmatics, Longman, London 1983.

Mansfield C., McLean K., Lilgendahl J., Narrating traumas and transgressions: Links between narrative processing wisdom and well-being, "Narrative Inquiry" 2010, 20(2), s. 246-273.

<https://doi.org/10.1075/ni.20.2.02man>

Morand D.A., Language and power: an empirical analysis of linguistic strategies used in superior-subordinate communication, "Journal of Organizational Behavior" 2000, 21, s. 235-248.

[https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1099-1379\(200005\)21:3<235::AID-JOB9>3.0.CO;2-N](https://doi.org/10.1002/(SICI)1099-1379(200005)21:3<235::AID-JOB9>3.0.CO;2-N)

Nevala M., Accessing politeness axes: forms of address and terms of reference in early English correspondence, "Journal of Pragmatics" 2004, 36, s. 2125-2160.

<https://doi.org/10.1016/j.pragma.2004.02.001>

Nowina-Konopka M., Komunikacja lekarz-pacjent. Teoria i praktyka, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2016.

Ochs E., Capps L., Living Narrative: Creating Lives in Everyday Storytelling, Harvard University Press, Cambridge, MA 2001.

Ostrowska A. (red.), Jak rozmawiać z pacjentem? Anatomia komunikacji w relacji w praktyce lekarskiej, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2017.

Pinker S., Indirect speech, politeness, deniability, and relationship negotiation: Comment on Marina Terkourafi's "The Puzzle of Indirect Speech", "Journal of Pragmatics" 2011, 43(11), s. 2866-2868.

<https://doi.org/10.1016/j.pragma.2011.05.005>

Piyush R., Kumari A., Chakrawarty A., How can Doctors Improve their Communication Skills?, "Journal of Clinical and Diagnostic Research: JCDR" 2015, 9(3), s. JE01-JE4.

Riessman C.K., Narrative Methods for the Human Sciences, Sage, Thousand Oaks 2008.

Sifianou M., Politeness phenomena in England and Greece, Clarendon, Oxford 1992.

Spiers J., The use of facework and politeness theory, "Qualitative Health Research" 1998, 8, 1, s. 25-47. <https://doi.org/10.1177/104973239800800103>

Stefaniak K., Władza i tożsamość w komunikacji lekarz-pacjent, Oficyna Wydawnicza Atut-Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, Wrocław 2011.

Stewart M.A., McWhinney I.R., Buck C.W., The doctor/patient relationship and its effect upon outcome, "Journal of the Royal College of General Practitioners" 1979, 29(199), s. 77-82. Przedruk wrzesień 2018.

Tannen D., Walleat C., Interactive frames and knowledge schemas in interaction: Examples from a medical interview, w: D. Tannen (red.), Framing in Discourse, Oxford University Press, New York 1993, s. 57-76.

Thomas J., Cross-cultural pragmatics failure, "Applied Linguistics" 1995, 4, 2, s. 91-112.

<https://doi.org/10.1093/applin/4.2.91>

Thornborrow J., Power Talk: Language and Interaction in Institutional Discourse, Longman, Harlow 2002.

Waitzkin H., Information giving in medical care, "Journal of Health and Social Behavior" 1985, Vol. 2(2), s. 81-101. <https://doi.org/10.2307/2136599>

Wodak R., Critical discourse analysis and doctor-patients' interaction, w: B.-L. Gunnarsson, P. Linell, B. Nordberg (red.), *The construction of professional discourse*, Longman, London 1997, s. 173-200.

Zembala A., Modele komunikacyjne w relacjach lekarz-pacjent, "Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ Nauki Ścisłe" 2015, 11, s. 35-50.

Zola I., Pathways to the doctor: from person to patient, "Social Science and Medicine" 1973, 7, s. 677-689. [https://doi.org/10.1016/0037-7856\(73\)90002-4](https://doi.org/10.1016/0037-7856(73)90002-4)

Upojona chorobą. W trzewiach świata... Eve Ensler   Monika Ładoń

Bakke M., Ciało otwarte. Filozoficzne reinterpretacje kulturowych wizji cielesności, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Filozofii, Poznań 2000.

Boruszkowska I., Defekty. Literackie auto/pato/grafie – szkice, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2016.

Brach-Czaina J., Metafizyka mięsa, w: eadem, *Szczeliny istnienia, Dowody na Istnienie*, Warszawa 2018.

Broyard A., Upojony chorobą. Zapiski o życiu i śmierci, wyb. i oprac. A. Broyard, słowo wstępne O. Sacks, przeł. A. Nowakowska, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2010.

Charon R., *Narrative Medicine: Honoring the Stories of Illness*, Oxford University Press, New York 2006.

Charon R., The Novelization of the Body, or, How Medicine and Stories Need One Another, „Narrative” 2011, Vol. 19, nr 1, s. 36–38. <https://doi.org/10.1353/nar.2011.0004>

Czerska T., „Kobieta wygląda jak jej macica – od niej wszystko zależy”. Zapiski i korespondencja Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskej z okresu choroby, w: eadem, *Diarystki: tekst i egzystencja*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2018.

Ensler E., *W trzewiach świata. Wspomnienia*, przeł. M. Zawadzka-Strączek, Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2015.

Frank A.W., *The Wounded Storyteller: Body, Illness and Ethics*, University of Chicago Press, Chicago 1995. <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226260037.001.0001>

Hawkins Hunsaker A., Pathography: Patient Narrative of Illness, „Culture and Medicine” 1991, Vol. 171.

Hawkins Hunsaker A., *Reconstructing Illness. Studies in Pathography*, Purdue University Press, West Lafayette 1999.

Hitchens Ch., Śmiertelność, przeł. R. Madejski, Wydawnictwo Sonia Draga, Katowice 2013.

Irigaray L., Ciało w ciało z matką, przeł. A. Araszkiewicz, eFKA, Kraków 2000.

Irigaray L., I jedna nie ruszy bez drugiej, przeł. A. Araszkiewicz, w: A. Nasiłowska (red.), *Ciało i tekst. Feminizm w literaturoznawstwie – antologia szkiców*, Instytut Badań Literackich, Warszawa 2001.

Kłosińska K., „Wścieklizna macicy”, w: eadem, *Miniatury. Czytanie i pisanie „kobiece”*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2006.

Kristeva J., Potęga obrzydzenia. Esej o wstręcie, przeł. M. Falski, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2007.

Ładoń M., Choroba jako literatura. Studia maladyczne, Stowarzyszenie Inicjatyw Wydawniczych, Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”, Katowice 2019.

Upojona chorobą. W trzewiach świata... Eve Ensler 185

Miałam tylko głowę. Z Eve Ensler rozmawia Paulina Reiter, „Wysokie Obcasy” nr 14 (823) z 4.04.2015.

Okupnik M., W niewoli ciała. Doświadczenie utraty zdrowia i jego reprezentacje, Universitas, Kraków 2018.

Osoby, wyb., oprac. i red. M. Janion, S. Rosiek, Wydawnictwo Morskie, Gdańsk 1984.

Rybarkiewicz D., Metafora w działaniu, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2017.

Skrzypek M., Medycyna narracyjna jako model zhumanizowanej medycyny w ujęciu socjomedycznym, w: M. Skrzypek (red.), Socjologia medycyny w multidyscyplinarnych badaniach humanizujących biomedycynę, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013, s. 73–75.

Sontag S., Choroba jako metafora. AIDS i jego metafory, przeł. J. Anders, PIW, Warszawa 1999.

Szenajch P., Trudne umieranie. Narracyjne przedstawienia choroby i śmierci a doświadczenie osób terminalnie chorych, Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy Instytutu Slawistyki PAN, Warszawa 2015.

Zielińska B., Pawlikowska-Jasnorzewska: zapis choroby. Agonia jako upokorzenie, w: K. Biedrzycki (red.), Stulecie skamandrytów, Universitas, Kraków 1996.

Zierkiewicz E., Patografia jako zjawisko kulturowe i jako narzędzie nadawania znaczeń chorobie przez współczesnych pacjentów, „Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja” 2012, nr 1, s. 49–61.

„Ja rozumiałem, tylko nie mogłem mówić”. O twórczości Leo Lipskiego jako afatyka. Rekonesans   Olga Osińska

Błahy J., Literatura jako lustro. O projekcji i odbiciach fizjologicznych w twórczości Leo Lipskiego, Wydawnictwo Forma, Szczecin 2009.

Eagle Ch., Dysfluencies. On Speech Disorders in Modern Literature, Bloomsbury, London 2013.

Gosk H., Jesteś sam w swojej drodze, Świat Literacki, Izabelin 1998.

Jakobson R., Kindersprache, Aphasie und allgemeine Lautgesetze, Uppsala 1941; przekł. ang.: Child Language. Aphasia and Phonological Universals, przeł. A.R. Keiler, The Hague 1968.

<https://doi.org/10.1515/9783111353562>

Jakobson R., Two Aspects of Language and Two Types of Aphasic Disturbances, w: R. Jakobson, M. Halle, Fundamentals of Language, The Hague 1956, s. 55–82;

przekł. pol.: Dwa aspekty języka i dwa typy zakłóceń afatycznych, w: eidem, Podstawy języka, przeł. L. Zawadowski, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1974.

Lipski L., Dzień i noc, w: A. Maciejowska (red.), Powrót, Instytut Literacki „Kultura”– Instytut Książki, Paryż–Kraków 2015.

Lipski L., Niespokojni, w: A. Maciejowska (red.), Powrót, Instytut Literacki „Kultura”– Instytut Książki, Paryż–Kraków 2015.

Lipski L., Paryż ze złota, red. H. Gosk, Świat Literacki, Izabelin 2002.

Lipski L., Piotruś, w: A. Maciejowska (red.), Powrót, Instytut Literacki „Kultura”– Instytut Książki, Paryż–Kraków 2015.

Lipszyc A., Czerwone listy. Eseje frankistowskie o literaturze polskiej, Wydawnictwo Austeria, Kraków–Budapeszt–Syrakuzy 2018.

Lipszyc A., Zamurowani: Schulz, Lipski, Hering, w: J. Olejniczak (red.), Przed i po. Bruno Schulz, Wydawnictwo Pasaże, Warszawa 2018.

Maciejowska A., Wstęp, w: Powrót, red. A. Maciejowska, Instytut Literacki „Kultura”– Instytut Książki Paryż–Kraków 2015.

Panasiuk J., Afazja a interakcja. Tekst, metatekst, intertekst, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2013.

Pąchalska M., Afazjologia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.

Wierzejska J., Retoryczna interpretacja autobiograficzna. Na przykładzie pisarstwa Andrzeja Bobrowskiego, Zygmunta Haupta i Leo Lipskiego, Dom Wydawniczy ELIPSA, Warszawa 2012.

Śmierć ojca i narodziny matki – wzajemna analiza w „Dzienniku klinicznym” Sándora Ferencziego Agnieszka Więckiewicz

Anzieu D., L’auto-analyse de Freud et la découverte de la psychanalyse, Presses Universitaires de France, Paris 1988.

Anzieu D., Le corps de l’oeuvre. Essais psychanalytiques sur le travail créateur, Gallimard, Paris 1981.

Cure d’ennui. Écrivains hongrois autour Sándor Ferenczi, wyb. i oprac. Péter Ádám, Gallimard, Paris 1992.

Derrida J., Gorączka archiwum. Impresja freudowska, przeł. J. Momro, Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa 2016.

Derrida J., Otobiographies. L’enseignements de Nietzsche et la politique du nom propre, Éditions Galilée, Paris 1984.

Ferenczi S., Bausteine IV, Hans Huber, Bern 1939.

Ferenczi S., Die Elastizität der psychoanalytischen Technik, IZP 1928, 14(2).

Ferenczi S., Journal clinique [„Dziennik kliniczny”], przeł. zespół Coq Héron, red. M. Balint, J. Dupont, Payot, Paris 1985.

Ferenczi S., Kontraindikationen der aktiven psychoanalytischen Technik, IZP 1926, 12(1).

Ferenczi S., Sprachverwirrung zwischen den Erwachsenen und den Kind. Die Sprache der Zärtlichkeit und der Leidenschaft, „Internationale Zeitschrift für Psychoanalyse” 1933, nr 19(1–2).

Ferenczi S., Thalassa. Versuch einer Genitaltheorie, IPV, Wien–Leipzig–Zurich 1924.

Ferenczi S., Weiterer Ausbau der „aktiven Technik” in der Psychoanalyse, IZP 1921, 7(3).

Ferenczi S., Groddeck G., Correspondance 1921–1933, przet. zespół Coq Héron, Payot, Paris 1982.

Ferenczi S., Rank O., Entwicklungsziele der Psychoanalyse. Zur Wechselbeziehung von Theorie und Praxis, IPV, Wien–Leipzig–Zurich 1924.

Fortune Ch., Sandor Ferenczi’s Analysis of ‘R.N.’. A Critically Important Case in the History of Psychoanalysis, „British Journal of Psychotherapy” 1993, 9(4). <https://doi.org/10.1111/j.1752-0118.1993.tb01246.x>

Freud S., Lettres à Wilhelm Fliess, 1887–1904, przet. i red. Françoise Kahn, François Robert, Presses Universitaires de France, Paris 2006.

Freud S., Ferenczi S., Correspondance, t. 1: 1908–1914, przet. i red. E. Brabant, E. Falzeder, P. Giampieri-Deutsch, Calmann-Lévy, Paris 1992.

Freud S., Ferenczi S., Correspondance, t. 3: 1920–1933, przet. i red. E. Brabant, E. Falzeder, P. Giampieri-Deutsch, Calmann-Lévy, Paris 2000.

Freud S., Ferenczi S., Abraham K., Simmel E., Jones E., Zur Psychoanalyse der Kriegsneurosen, Internationaler Psychoanalytischer Verlag, Wien–Leipzig 1919.

Galtier B., L’écrit des jours: lire les journaux personnels. Eugène Dabit, Alice James, Sandor Ferenczi, H. Champion, Paris 1997.

Magnone L., Emisariusze Freuda. Transfer psychoanalizy do polskich sfer inteligenckich przed drugą wojną światową, Universitas, Kraków 2016.

Mészáros J., The Tragic Success of European Psychoanalysis. The Budapest School, „International Forum of Psychoanalysis” 1998, nr 7, s. 207–214. <https://doi.org/10.1080/080370698436691>

Rudnytsky P.L., Charon R. (red.), Psychoanalysis and Narrative Medicine, State University of New York Press, New York 2008.

Rudnytsky P.L., Reading Psychoanalysis. Freud, Rank, Ferenczi, Groddeck, Cornell University Press, New York–London 2002.

Rudnytsky P.L., Rescuing Psychoanalysis from Freud and Other Essays in Re-vision, Karnac, London 2011.

Schorske C., Vienna, fin de siècle. Politique et culture, przet. Y. Thoraval, Seuil, Paris 1983.

Więckiewicz A., Rewolucjonisi i pariasi. Historia narodzin i zmierzchu węgierskiej psychoanalizy, w: K. Olkusz, K.M. Maj (red.), Ksenologie, Facta Ficta, Kraków 2018.